

ՆՈՐ ԴԱՐ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏԻՒՆԱՆ

Գ/ն 30 Փարս

Ը. ՏԱՐԻ 27 ՐԵՊԵՐԱՆ ԱՆԸՐ

ՈՒՐԱԹ 29 ԱՂՐԻՆ 1877

Ն. Տ. ՄԱՅԻՍ 11 ԹԻԻ 2032

ՆԵՐՔԻՆ

ՕՍՄ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Տպագրական ազատութիւնը, որ երկրի մը ապահով կենաց միակ միջոցն է՝ Օսմ. Խորհրդաւորանին մէջ կարծաւածէն աւելի պաշտպանութիւն գտած է՝ բնդդէմ կառավարութեան այն օրինաց ծրագրին, որով տպագրութիւնը շատ սեղմնալ պիտի ըլլար եթէ ընդունուելու ըլլար։

Նոյն օրինաց առաջին յօդուածը տպարան հաստատելու կը վերաբերի, որ կըսէ թէ արտօնագիր չառնող մէկը չը կըրնար տպարան բանալ։

Ալլահվերտի էֆէնտի կառարկէ թէ տպարան հաստատելու համար արտօնագիր հարկ չէ, այլ տէրութեան իմացնելը բաւական է։

Ասոր դէմ կառարկեն թէ՛ կառավարութիւնը կրնայ յարմար չը տեսած անձին տպարանի արտօնութիւն չը տալ անկէ գեշութիւն մը գուշակելով։ Սակայն Ալլահվերտի էֆէնտի կըսէ թէ՛ թող տպարանը բանալու ազատ ըլլայ, երբ որ յանցանք մը գործէ պատիժը կը տրուի։

Նախագահը կը հարցնէ թէ՛ ի՞նչ է արտօնագիր առնելուն և իմաց տալուն տարբերութիւնը։

Ալլահվերտի էֆէնտի կը պատասխանէ թէ՛ արտօնագիր առնելու պատճառը տպարանի ազատութիւնը կը կապէ։

Նախագահ. — Ինչո՞ւ կապած պիտի ըլլայ։

Ալլահվերտի էֆէնտի. — Տըպարանները պէտք է աւելի ազատ ըլլան։ Եւ որ միայն իմաց

տալով բացուին, յետոյ երբ յանցանք գործեն կը պատժուին։

Մաքսուտ Սեպուհ էֆ. — Ես ալ այն կարծիքէն եմ, միայն իմաց տալը կը բաւէ, քանի որ յանցանք մը գործելուն պատիժ պիտի կրէ՛ ալ արտօնագիր ի՞նչ պէտք է։

Նիքադաքի էֆէնտի. — Մինչև Ես կը կարծիք չեմ արտայայտել, այլ է տպարանը այլ է տպագրութիւնը։ Տպագրութիւնը օրէնք և պատիժ ունի, իսկ տպարանը բնաւ փնաս չունեցած քաներն կը տպէ։ Օրինակի համար՝ վճարողանի քամպիօ, ուստի հարկ չէ արտօնագիր տպարանի, կը բաւէ որ իմաց տալ տեսնուի։

Վասիլաքի պէյ. — Տպագրութիւնն ազատ ըլլալու է, մեզ ներկայացնող օրինաց ծրագիրը ոչ թէ տպագրական օրէնք, այլ պատժական օրէնք է, տուգանքէն և քանտէն ուրիշ բան չը կայ մէջը։ Ամերիկայի այսչափ առաջ երթալուն ամեն մարդ կը զարմանայ, երկու Ամերիկայի տեղ մը երթալուն պէս՝ ջովերինն տպարան մը և լրագիր մը կը հաստատեն։ մեք թէ եւ անոնց չափ չենք կրնար ըլլալ բայց կամաց կամաց յառաջ երթալու ենք։

Խարաճեան Մանուկ էֆ. — Տըպարանները ճիշդ ու ճիշդ խանութներ են, արտոնց հաստատութեանը համար հրամանագիր պարտաւոր բան է, կը բաւէ որ իմաց տալ կառավարութեան։

Հասան Ֆէհմի էֆ. — Եթէ խնդիրը պարզուի՝ շուտով կը լուծուի, տպարանը գիրք և լրագիր տպելու գործիք մ'է։

ազատ ըլլան ըսուած մարմիններն ալ տպարաններն են և ոչ թէ տպագրութիւնը, օրինակի համար, մէկը գիրք մը տպելու ատեն որ գիրքերն որ առանց արտօնագրի տպելու ազատ է կը տպէ, որ գիրքերն որ տպելու ազատ չէ չը տպէ, ուստի տըպարան հաստատելու համար արտօնագիր հարկ չէ, օրինք արտադրելու համար։

Նախագահը քուէի կը դնէ խնդիրը և կորոշուի տպարան բանալ առանց արտօնագրի միայն կառավարութեան իմաց տալով։

Վիճաբանութիւնը կոկոսի այգի յօդուածին երկրորդ պարբերութեանը թէ՛ կառավարութեան ազերսագրով իմաց տալէն մինչև 15 օր տպարանը կառնայ բանալ։

Սեպուհ էֆ. — Տպարան բանալը մարդը իր ձեռնարկութիւնը օրինաց համաձայն ըմբռնելով տպարանի բոլոր գործիքները կը հոգայ, մէկ մ'ալ 15 օրէն բանալու միջոցին կառավարութիւնը կեղծ կարգիլէ, ատոր փնասը ո՞վ պիտի քաշէ։

Նախագահ. — Կան մարդիկ որք եթէ երկնքէն ալ իջած ըլլան՝ տպարանի արտօնութիւն չը արուիր, այդ մարդը երկրին փնասակար է և կառավարութիւնը արտօնութիւն չը տար, անոր համար տպարան բանալը մարդը գործիքները չառած կառավարութիւն ան իմացնելու է։

Մանուկ էֆ. — Տպարան հաստատելը փնաս չունի ըսինք, հիմայ գարձեալ արտօնութիւն ստանալու կողմը պիտի երթանք, որ ատեն պահ մը առաջ տուած որոշումներնու զօրութիւնը չը մնար։

Նախագահ. — Եթէ մարդ մը 15 տարի առաջ դրամանեն գութիւն է ըրեր՝ անոր տպարանը չը կրնար։

Խարաճեան Դանիէլ էֆ. — Տպարանները միայն իւրոյ տըրուելով բացուին ըսուեցաւ, երբ կառավարութիւնը փնաս տեսնէ՝ արդէն կը դոյնէ, ատոր համար 15 օր պայմանաժամ դնելը աւելորդ է, արդիւման պատճառը պէտք է ցույցնէ։

Սատի էֆ. — Աղէկ մարդիկ ալ կան գէշ մարդիկ ալ, ատոր համար պէտք է արտօնութիւն առնելով տպարան բացուի։

Դանիէլ էֆ. — Երբ անկանոն բան մը ընէ պիտի պատժուի, ըստ այսմ արտօնագիրը առնել ու չառնել նշանակութիւն չունի, եթէ անկանոն գործ պիտի տեսնէ՝ արտօնագիր առնելով ալ կրնայ տեսնել, Տպագրութիւնը ազատ պէտք է ըլլայ։

Նաքաշ էֆ. — Տպարանը առեւտրական բան մ'է, ես վարէն մեքենայ կը բերեմ, բայց չեմ գործածեր, ըսել է խնդիրը գործքին վրայ է և ոչ թէ տըպարան հաստատելուն վրայ։

Սէիտ Ապտուլլահ էֆ. — Կառավարութիւնը ամեն բանի տեղեկութիւն ունենալու է, կան մարդիկ՝ որոց արտաքինը լաւ, բայց ներքինը գէշ է, կառավարութիւնը որու որ վստահի անոր արտօնութիւն տալու է։

Սեպուհ էֆ. — Տպարանը

գործիք մ'է անոր հաստատուելուն մէջ բան մը չը կայ . գէշ մարդը գէշ գործ քին հաստատու պատիժ կը կրէ :

Մանուկ էֆ . — Տպարանն ուրիշ , տպագրութիւնն ուրիշ . ինդիքը պարտաւոր կերկարէք , տպարանը մաքինա մ'է . տպելիք բանին նայելու է . (չբփոխութիւնն և աղմուկ)

Նախագահը կը Հանգարտեցնէ երրորդ ազգարարութեամբ :

Մանուկ էֆ . — Մտակովս չէ՞ մի . մաքինա մը կը բերեմ , սակայն կոխելիքս կանոնի հակառակ է եղեր՝ պատիժս կը կրեմ . երկաթէ գործիքը պատիժ չկը՝ չրէր :

Դանիէլ էֆ . — Որոշուեցաւ որ արտօնագիր չառնուի վասն յառաջդիմութիւն տպագրութեան . խնդիրը մինչ 15 օր իմաց տալուն վրայ է . ես այնպէս կը մտածեմ թէ կառավարութիւնը քննա տեսած բանը անմիջապէս կարգիլէ :

Նախագահ . — Վնասակար մարդիկը օրէնքով պիտի արգիլենք :

Դանիէլ էֆ . — Միթէ արդէն այդ արգիլիչ օրէնքը չը կայ :

Նախագահ . — Ասկէ ուրեք օրէնք չը կայ :

Այս վիճաբանութենէն որոշարունակութիւնը ընդհատած չէ , կրնայ տեսնուիլ թէ Օսմ . խորհրդարանին մէջ ինչպէս կը պաշտպանուի տպագրական ազատութիւնը և որոնք են պաշտպանողներն :

Երէկ նախարարներէն շատերը վէհ . Կայսեր պալատն երթալով ժողովքի նստան :

Շէֆքէթ բաշա , ճէմիլ բաշա և Բաշիա բաշա երեքն ալ ի միասին այսօր Երզնկայի բանակը պիտի երթան :

Եռսուֆ Գեամիլ բաշայի տիկինը 25 յնէպ հանքմ երկու զոյդ ձի և ամիսը 200 ոսկի կապեր է ինպատ Օսմ . բանակին :

Մէսուտիէ և ուրիշ երկու զրահաւորներ այսօր Միջերկրականի տորմիլն հետ միանալու պիտի երթան :

Սիւստրէի երեսփոխան Այիշ բաշա 50 զոյդ ոչխար և 100000 ք . . . խոտ նուիրէր է Օսմ . բաշ :

Պապէլ չողենաւը շատ մը միտերք վարձա գնաց . Ղարպիէ չողենաւն ալ Եգիպտոս մեկնեցաւ , անշուշտ զօրք բերելու : Պէլճիական չողենաւ մ'ալ առջի օր Պոլիս եկաւ 8 մեծամեծ թնդանթներ և շատ մը միտերք բերելով :

Լա թիւրքի կըսէ թէ հաւատարմ աղբիւրներէ կիմանամ որ Ռուսք Արտահանէն ու Կարսէն յետո նահանջիւր են դէպի սահմանագիւղի :

Պալիթի եկած հեռագրերն .

Վիտին 26 ապրիլ . — Այսօր ժամը վեցին Սօֆիա քաղէէն Գալաֆաթի վրայ հուր ըրին մերոնք , և թշնամոյն ամբողջութիւնը քանդեցին , անոնք ալ մեր վրայ գրեթէ 30 ի չափ ուռմը նետեցին :

Ռուսնուք 27 ապրիլ . — Իսկրայիլէն թշնամին երէկ 300 ի չափ թնդանթ նետեց . ժամը 12ին միջոցներն ալ 10 մակոյկով փորձեց Գանուբը անցնիլ Բայց ի զուր . վասն զի մերոնք կարգ ըստ կարգի զանաք գնդակաւորներով ետ դարձուցին , մա կոյիներէն մէկն ալ աւազի վրայ նստաւ :

Հալէպէն ուրիշն գործող պաշտօնէին կը հեռագրեն թէ՝ Հալէպի մէջ երկու հազար կամաւոր հեծեալ կողմուելով Երզնկայի պիտի շրջուի :

Սապահ կըսէ թէ՝ Ռուսք Պալադիտի կարևորութիւն չունենալը հասկնալով զանի ձգեր են :

Ըստ տրամադրութեան երկրորդ յօդուածոյ սահմանադրութեան , Պոլիսն ալ միւս քաղաքներէն տարբերութիւն չունի . որով Պոլսէն ալ զինուոր պիտի առնուի վիճակով . այս օրերս յանձնաժողով մը պիտի կազմուի զայս կատարելու համար :

Լեանդ կըսէ թէ Բ . Դուռն միտք ունի Ահմէտ Մուխթար բաշային տեղ ուրիշ հրամանատար մը կարգելու . սակայն Պասիթէթ զայս շտկելով կըսէ թէ՝ Ահմէտ Մուխթար բաշա Սօլանլը-տաղին ետեւ ամրացած կեցած է . Կարնոյ վալին Իսմայիլ բաշա 20000 զօրքով և շատ մը հեծեալով երթայ անոր հետ պիտի միանայ և անկէ վերջը Օսմանցիք յարձակողական շրջ պիտի բռնեն :

Հալէթ բաշա ծերակոյտի ժողովոյն անդամներէն մին , երէկ Ետիրնէ գնաց , հոնաեղի ամբողջեան շինուելուն հսկելու համար :

Պ . Ջարիֆի սեղանաւորը Պոլսայ ամբողջեան շինուելուն համար իւր քսակէն 80 հոգի վարձելով պիտի յաւատոյնէ :

Այս օրուան հեռագրերը Գանուբի վրայ եղած զինուորական շարժմանց օր յաւուր ահաւոր կերպարանք մը առնուին կ'ստուգեն . ինչ որ կերկայ Բուսք Տպարանայէն չափտի անցնին Կանուբը , վասն զի Օսմ . նաւերը և ցամաքի կողմէն ալ զօրքը զստնք կրնան երկու կողմէն հարուածել . ուստի ըստ իս Իսկրայիլի և Ռէնիի մէջ Ռուսաց ըրած ցոյցերը կեղծ են , ասոնց միտքը Վիտին կամ Ռուսնուք յարձակիլ է :

Լեւանդ

Վիեննայէն մայիս 8 թուականաւ կը հեռագրեն թէ՝ Գերմանական Պոլսոյ դեսպան Ռէնի իշխանը Վիեննա հասեր է . Գօնթ Ստրասի հոն չը գտնուելով , անոր փոխանորդը Պ . Պրէսքի զինքը ընդունել է . ուրբաթ օր Գօնթ պիտի քաղաքէն քալի :

Լիպերթէ լրագիրը փոխառութեանց վրայ հետեւեալ հառուածը կը գրէ :

Պատերազմող տէրութիւնները հիմայ փոխառութեան կելան , այնպիսի պատերազմ մը շարունակելու համար , զոր բոլոր Եւրոպա անիրաւ դատեց և զոր հիմայ կը ջանան սահմանափակ ձգելու . մենք կըսենք թէ պաշտօնեայք առաջ իրենց ազգայնոց եղած չարեաց վրայ խորհելու են . ինչպէս որ յայտնի է ամեն փոխառութիւն ընել ուզողը կամ Բարիզ և կամ Լոնտոն կերթայ . պաշտօնեայք արդիւնք են որ իրենց ազգակիցները պատերազմ յառաջ տանելու միջոց չմտաւարարեն , այսինքն ոչ Տաճկաստանի և ոչ ալ Ռուսիոյ փոխ տան . այն առան տեսնանք որ ասոնք ինչով պիտի պատերազմին :

ՀԵՌԱԳՐԱԼ ՈՒՐՔ

Բէթրսպուրկ 8 մայիս
Կայսրը հոս հասաւ երէկ զիչեր . Գաղաքը լուսավառութեան

մէջ է : Կայսրը մեծ համակրութեամբ ընդունուեցաւ ժողովուրդէն :

Լոնտոն 9 մայիս

Քէնէրալ Ճօն Սիմօն Անգլիական զօրաց հրամանատար անուանեցաւ , որ եթէ հարկ ըլլայ պատերազմի դաշտը պիտի երթայ :

Լոնտոն 9 մայիս

Մանչի տօրմիդը հրամանատարաւ Մալթա երթալու :

Թայմզ վաշինկթընէն հեռագիր մը կը հրատարակէ , որով թիւրքիս բողոք կը բառնայ Բուսիոյ նաւերուն նիւ Եօրքի մէջ սպասելուն դէմ :

Վիեննա 8 մայիս

Լօրտ Տէրպիի Կօչաքօֆի շըրջաբերականին տուած պատասխանը բոլոր Եւրոպայի ուշը դըրաւած է . ինչպէս որ կերեւայ մեծ փոփոխութիւն մը տեղի ունենայ տէրութեանց քաղաքականութեան մէջ :

Լոնտոն 8 մայիս

Կլաւաթիսի իւր առաջարկութիւնը բարեփոխեց . պաշտօնէութիւնը ընդունեցաւ զայն քննութեան ենթարկել , որ հետեանք չը պիտի ունենայ :

Պէլկրատ 8 մայիս

Մեծ յուզմունք կայ երկրին մէջ , զանազան խումբեր կը կազմուին ծանր խնդիրներ յալուցանելու մտօք :

Բէթթա 8 ապրիլ

Կօչաքօֆ չը պիտի պատասխանէ Լօրտ Տէրպիի շրջաբերականին , որ մեծ տպաւորութիւն ըրաւ Ռուսաց վրայ :

Աթէնք 9 ապրիլ

Տէրութիւնը 20 հոգի ձերբակալեց որ Տաճկաստանի մէջ խռովութիւն հանելու կը պատրաստուէին . լրագիրք կը յանձնարարեն որ բոլոր կուսակցութիւնք միանան այսպիսի ծանր պարագայի մէջ հայրենեաց շահը պաշտպանելու :

Լա թիւրքիին քաջուած մասնաւոր հեռագրեր .

Ռուսնուք 9 մայիս

Իսկրայիլի և շրջակայիցը մէջ Ռուսք հետզհետէ կը գումարուին . ասոնց մէկ յառաջագահ գունդը Ճիւրճօվա հասաւ , և սկսաւ զայն ամրացնել . Սէրտար Էքրէմը պաշտպանողական Լամուր դիրքի մը մէջ կապսէ . առջի գիշեր Ռուսք տասը շալուրով Բօթ-պաշիի վրայ յարձակեցան , բայց յետո մղուեցան . Գըլճալի չողենաւը որ Ճիւրճօվայի դիմացէն կանցնէր՝ Ռուս մանիպուլոյ կողմէն հրացանի բռնուեցաւ :

վիտին 9 մայիս
վիտինէն Գալաֆաթ փոխա-
դարձարար ուստիկ ումբակո-
ծութիւն մ'եղաւ որ ութը ժամ
տեւեց . թշնամայն Գալաֆաթի
մէջ ունեցած ամբողջութիւնները
քանդուեցան . իսկ հոս երկու
կնիկ սպաննուեցան և երկու հո-
գի ալ վիրաւորուեցան :

Վիտին 9 մայիս
Ռուսք Գալաֆաթի մէջ ու-
ղեցին եթերորդ պաթարեա մը
զետեղել , այս ձեռնարկութիւ-
նը ի դերեւ հանելու համար Օս-
մանցիք Պաշ-աղա , Թաթար-ա-
ղաքը և Թօթհանէ կոչուած բեր-
դերէն հուր ըրին . Օսման բա-
շա բոյոր իւր սպայներովը Պաշ-
աղան իրեն կեդրոն ընտրեց .
Ռուսք ալ դիմացէն սկսան վի-
տինը ծեծել , ասոնց դնդակնե-
ները Տաճկացի և Քրիստոնէից
թաղերուն մէջն ալ հաւատա-
բարկեա ինկան , ուստիկ ումբա-
կոծութենէ մը վերջը Ռուսք
ստիպուեցան ետ քաշուիլ վի-
տինէն եկած ուումբերէն աղա-
տելու համար . Ժողովուրդը ե-
ռանդուն և քաջասիրտ է պատ-
րաստ ամեն տեսակ զոհողու-
թեանց :

ԲԱՂԱՍՏԱՆ

Հասիճիալ Գաղղիական լը-
րագրոյն մէջ հետեւեալ ուշադ-
րութեան արժանի հատուածը
տեսնուեցաւ :

Մինչև ցարդ շատ խօսուե-
ցաւ Տաճկական մուսուլմանու-
թեան ընելիք սահման հրաշա-
գործութեանցը վրայ . շատերը
ըսին թէ Տաճիկը կրնան միա-
նջլ խորհրդով ոտք ելլալ և կո-
տորածներ ընել սակայն մենք
խոստովանելով հանդերձ որ այս
պատերազմը ինչուան աստիճան
մը կրօնական կերպարանք մը
պիտի առնու , չենք ուզեր չա-
փաղանցութեանց հաւատաւը եւ
ստուգիւ ով որ Տաճկաստան պը-
տըտած է , կը վկայէ թէ ի վէն
կոչուած գինւորներուն երրորդ
մասը կը փախչին (°) միթէ այս
բանս բաւական ապացոյց մը չէ
Տաճկաց կրօնասիրութեան նախ-
նի եռանդին կէսը մարած ըլ-
լալուն . սակայն մեզ կարելի է
յիշեցնել վանի վերջի աղետալի
դէպքը , որ խաղաղութեան ժա-
մանակ , բարեկամ ժողովուրդի մը
դէմ , թնդանթածիգ զօրաց
կանոնաւոր դուռնը վանի շու-
կան այրեց ու կողոպտեց , մենք
ասոր պատճառ Տաճկական կը-
րօնամուրթիւնը չենք համարիր ,
այլ

Պատերազմին Ասիական Թա-
տերաբեմն որ Հայաստանի դաշ-
տովայրերն են , չը յուսացուիր
որ տեղւոյն բնակիչները զօրա-
ւոր դիմադրութիւն մը ընեն . ա-
սով չենք ուզեր ըսել որ Հայք
Ռուսաց համակրութիւն ունին :

Ռուսք Հայաստանի գաւառ-
ներուն մէջ մեծ ճիգ թափեցին
Հայոց համակրութիւնը վաստը-
կելու . ասոնց քարոզիչները ջա-
նացին հասարակաց հաւատքը
աւարածել , միթէ Հայկական ե-
կեղեցւոյն գերագոյն գլուխը
ԿԱԹՈՒՂՈՅՈՍԸ էջմիածին չը
նստիր , որ Ռուսի հողէ . Ռուսք
մեծամեծ Հայ պաշտօնականներ
անուանելով թէ բանակին և թէ
կառավարութեան մէջ՝ ջանա-
ցին Հայերը իրենց հետ միաց-
նել . սակայն իրիտ քիչ ազդե-
ցութիւն և յաջողութիւն կրցան
գտնել Տաճկական Հայաստանի
մէջ :

Օսմանեան Հայերը զգոն
մարդիկ են , քաջ գիտեն որ
Ռուսաց հետ չը պիտի կարենան
իրենց արարողութիւնները , լե-
զուն , դպրոցները միով բանիւ
ազգութիւնին գիւրաւ պահ-
պանել . Տաճկները խաղաղու-
թեամբ կը թողուն որ Հայերը
իրենց կրօնը պաշտեն , դըպ-
րոցին մատակարարեն . սակայն
այսու հանդերձ չենք ալ կրնար
ըսել որ Հայք որիկցէ գիմադ-
րութիւն մ'ընել վորձեն Ռու-
սաց աշխարհակալութեանը դէմ
վան զի ասոնք հնուց ի վեր
հպատակութեան վարժած ըլ-
լալով , և վաճառականական ու
գրամական գործոց մէջ մեծ
յաջողութիւն ունենալով այն-
չափ պատերազմաւէր չեն :

Ռուսի Ռուսիա Ասիոյ մէջ
կորովի դիմադրութիւն մը չը
պիտի գտնայ , ինչպէս տեսաւ
երբեմն Կովկասու մէջ . կրնայ
ըսուիլ որ Հայերը չէզոք պիտի
մնան այս կռուոյն մէջ , պատե-
րազմին ելքին սպասելով և մի-
այն Տաճկաց կանոնաւոր և ան-
կանոն զօրքը պիտի պատերազ-
մի և ասով պատերազմը աւելի
երկար և աղետալի պիտի ըլլայ
այս կողմէն , վասն զի եթէ Հայք
համ Ռուսաց դէմ և կամ ինք-
պաստ զենք առած ըլլային , այն
ատեն պատերազմը վճռական
կըլլար . զի տեղւոյն բնիկը Հայն
է : Պէտք չէ եւրոպական լրա-
գիրներուն դիտողութիւններէն
եղբակացութիւններ հանել Ռու-
սիոյ և կամ Օսմ . պետութեան
վրայ . վասն զի մեր գաղափար-
ները երեւակայական կրնան ըլ-
լալ , ասոնց ստիպ վիճակին վը-

րայ տեղեկութիւն չունենալու
համար :

Աթինայի թերթերն սկսած
են Հայն քարծրացնել այս օրերս
ներկայ պատերազմէն վերջը Սը-
լալայ կամ Պուլկարաց ունենա-
լիք վիճակին վրայ , որոց մէկ
քաղաւածը տալ աւելորդ չէ :

Բուսիա եթէ յաղթական
ելլելով՝ Սլաւներուն բռնու-
թեամբ ինքնօրինութիւն և Պուլ-
կարայ ալ մինչև Սէլանիք ըն-
դարձակութիւն տալու ըլլայ՝
Յունաց ազգը ընկճած կըլլայ :
Այս վտանգին առաջին առնե-
լու համար՝ Յունաստան պէտք
եղած քաղաքականութիւնը ան-
միջապէս ձեռք առնելու է :

Օսմ . կառավարութիւնը
քանի որ յաղթող ելլէ՝ Հելլե-
նացիներն անոր դէմ ելլելու
հարկ մը չեն տեսներ թէ և , սա-
կայն երբ Պուլկարիսթան Բրէնս
Չէրքէսիքի յատակագծին հա-
մեմատ կազմակերպութիւն դըս-
տէ և միայն Յոյն ժողովուրդը
լուծին տակ մնալու ըլլայ՝ ա-
պագային ապահովութեանը հա-
մար ատոր տակ կը ճնշուի և
ճնշեալ Թիւրքիոյ վրայ ըստ կա-
րելոյն մեծիակ Յունաստան մը
կանգնել Յունաստանի պարտքն
է :

Նիւ Իմեր-
Բուսիոյ զօրքերն քրիստո-
նէից վիճակն ապահովելու կեղ-
ծիքին տակ Բրուլ գետը թէ և
անցան , բայց նպատակին մի-
այն Սլաւներու ազատութիւն
տալ և Էտրնէի ու Սէլանիկի Յոյն
ժողովուրդը ասոնց դերութեա-
նը տակ դնել է , հետեւաբար
Հելլեն ազգը քանի մը դարէ ի
վեր չը պատահած մեծ վտանգի
մը ենթարկուած է :

Եթէ ողատ Յունաստան
Հելլեն ազգին ապագան ապա-
հովել կուզէ՝ բնաւ որեւէ զոհո-
ղութենէ ետ քաշուելու չէ :

Յունաստանի նախարարու-
թիւնը բանակին զօրութիւնը չա-
ւելցնելուն համար՝ գամահրա-
նաց արժանի է : Յունաստան
բարձր ապագայի մը իրաւունքն
ունի . Յունաստանի սահմանը իր
այժմու նեղ վիճակը չէ . Յու-
նաստան միանալով իր կարծիքն
յայտնելու է և իր փափաքը
Յունաստանի թագաւորին ու
թագաւորաց իմացնելու և ըն-
դունել տալու է . Յունաց ազ-
գին այժմու անտարբերութիւ-
նը եթէ դիտմամբ չէ՝ լաւ ա-
պագայ մը չը խոստանար :

Իսթուլա
Յունաստանի իրաւունքները
վերստին վաստակելու համար ներ-
կայ ժամանակս շատ յարմա-

րաւոր է : Բուսիա ինքե Գալ-
թող ելլէ՝ Յունական գաւառ-
ները իր և իր դաշնակցաց մէջ
պիտի բաժնուին . ուստի Յու-
նաստան ալ պէտք է որ այս
դաշնակցութեան մէջ մտնէ :

ՄԵԼՈՒ

Պատերազմը հրատարակ-
ուեցաւ , սակայն Յունաստանի
կառավարութիւնը դեռ ազդին
երեսիոխանաց կարծեացը չը
դիմեց :

Յունաստանը վտանգի տակ
դնող պատճառները բառնալու
համար կառավարութիւնը ինչ
միջոց ձեռք առաւ : Արեւելքի
այժմու վիճակին մէջ իւրաքան-
չիւր Հելլենացի կատարելիք
պարտականութիւն մը ունենա-
լու կզդայ :

Յունաստանի անհատներն
կառավարութեան ինկած պար-
տականութիւնը իրենք կրնան
գործադրել , սակայն այս ալ
Հելլենաց միաբան զօրութեամբ
բը և հաստատեալ իշխանու-
թեան հաւանութեամբը կրնայ
գործադրուիլ Առանձին առան-
ձին շարժումներն ընդունելի
բան մը չեն . կառավարութիւնը
պէտք է արդելու . Յունական
կառավարութիւնը եթէ ըստ օ-
րինի պատասխանատուութեան
ենթարկուիլ չուզէր՝ երեսիո-
խանաց ժողովը անմիջապէս
գումարելու է , վասն զի Յունա-
կան նախարարութիւնը երկրին
սահմանադրութեանը և կամ
ազգին շահուցը դէմ գտնուած
ատեն պատասխանատու կը մը-
նան . ուստի սոյն պարագայիս
մէջ երեսիոխանական ժողով չը
գումարելը նախարարութիւնը
պատասխանատուութեան տակ
կը ձգէ :

ԷԼԷՄ

Ազգային զօրութիւնը կաղ-
մակերպելու այսպիսի ժամանա-
կի մը մէջ՝ չոր վիճաբանու-
թեամբ անցնելը թէ և ցաւալի
բան է , սակայն ժամանակիս պա-
տասխանատուութիւնը ամենուն
վրայ ծանրացած է : Եթէ երկ-
րին շահը և ներկայ վիճակը ու-
շադրութեան առնուի՝ բնաւ կո-
րուստ մը չը կայ :

ԹԵԼԵԳՐԱՖԻԱ

Յունաստան պէտք է որ վերջ-
նական որոշում մը տայ . Յու-
նաստանի կառավարութեան
պարտքն է Թիւրքիոյ Յոյներուն
շահուցը հսկողութիւն ընել .
Յոյներն Թիւրքիոյ միւս ժողո-
վրդոց վրայ թէ թուով և թէ
յառաջ գիմութեամբ նախա-
պատուութիւն ունին :

